

Правління Національного банку України

ПОСТАНОВА

02 серпня 2018 року

м. Київ

№ 89

Про затвердження
Положення про порядок відхилення (відсторонення) Національним банком
України аудиторської фірми, яка обрана банком для проведення
зовнішнього аудиту

Відповідно до статей 7, 15, 55, 56 Закону України “Про Національний банк України”, статей 66, 67, 70 Закону України “Про банки і банківську діяльність”, пунктів 7 та 11 розділу X Закону України “Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність”, з метою приведення нормативно-правових актів Національного банку України у відповідність до законодавства України Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Затвердити Положення про порядок відхилення (відсторонення) Національним банком України аудиторської фірми, яка обрана банком для проведення зовнішнього аудиту, що додається.

2. Визнати такими, що втратили чинність:

1) постанову Правління Національного банку України від 17 листопада 2011 року № 410 “Про затвердження Положення про порядок ведення Реєстру аудиторських фірм, які мають право на проведення аудиторських перевірок банків”, зареєстровану в Міністерстві юстиції України 19 грудня 2011 року за № 1466/20204;

2) постанову Правління Національного банку України від 06 квітня 2015 року № 214 “Про затвердження Положення про Комітет з питань аудиту банків України”;

3) пункт 7 постанови Правління Національного банку України від 11 серпня 2015 року № 517 “Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України”;

4) пункти 2, 3 постанови Правління Національного банку України від 14 грудня 2015 року № 884 “Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України з питань аудиту банків”;

5) постанову Правління Національного банку України від 27 червня 2017 року № 58 “Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України з питань аудиту банків”;

6) постанову Правління Національного банку України від 10 листопада 2017 року № 110 “Про затвердження Змін до Положення про порядок ведення Реєстру аудиторських фірм, які мають право на проведення аудиторських перевірок банків”.

3. Департаменту методології (Іваненко Н. В.) після офіційного опублікування довести до відома банків України та Аудиторської палати України інформацію про прийняття цієї постанови.

4. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на першого заступника Голови Національного банку України Рожкову К. В.

5. Постанова набирає чинності з дня введення в дію Закону України “Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність” та діє до 06 лютого 2021 року (включно).

В. о. Голови

К. В. Рожкова

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
02 серпня 2018 року № 89

Положення
про порядок відхилення (відсторонення) Національним банком України
аудиторської фірми, яка обрана банком для проведення зовнішнього аудиту

I. Загальні положення

1. Це Положення розроблено на підставі законів України “Про Національний банк України”, “Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність” (далі – Закон про аудит), “Про банки і банківську діяльність” (далі – Закон про банки), “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” та з урахуванням Основних принципів ефективного банківського нагляду Базельського комітету з банківського нагляду.

2. Підходи, визначені цим Положенням, ґрунтуються на вимогах Директиви 2006/43/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 17 травня 2006 року про обов’язковий аудит річної звітності та консолідованої звітності, що вносить зміни до Директив Ради 78/660/ЄЕС та 83/349/ЄЕС і припиняє дію Директиви Ради 84/253/ЄЕС (далі – Директива 2006/43/ЄС) (з урахуванням змін, унесених Директивою 2014/56/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 16 квітня 2014 року, що вносить зміни до Директиви 2006/43/ЄС).

3. Це Положення визначає порядок відхилення Національним банком України (далі – Національний банк) аудиторської фірми, обраної банком або відповідальною особою банківської групи (далі – банк) для проведення аудиторської перевірки річної фінансової звітності, консолідованої фінансової звітності та іншої інформації щодо фінансово-господарської діяльності банку (далі – аудит фінансової звітності), та порядок відсторонення Національним банком аудиторської фірми, яка проводить аудит фінансової звітності банку.

4. У цьому Положенні терміни вживаються в такому значенні:

1) Інспекція із забезпечення якості – підрозділ Органу суспільного нагляду за аудиторською діяльністю, що створений відповідно до Закону про аудит та здійснює перевірки з контролю якості аудиторських послуг суб'єктів аудиторської діяльності в межах повноважень, визначених Законом про аудит;

2) Комітет з питань нагляду – Комітет з питань нагляду та регулювання діяльності банків, нагляду (оверсайту) платіжних систем, створений Національним банком як колегіальний орган, якому Правління Національного банку делегувало окремі повноваження щодо здійснення банківського регулювання та нагляду;

3) конкурс із відбору аудиторських фірм – конкурс із відбору банком суб'єктів аудиторської діяльності, які можуть бути призначені для надання послуг з обов'язкового аудиту фінансової звітності банку, що проводиться відповідно до вимог Закону про аудит;

4) наглядова рада банку/рада банку – орган управління банку, до повноважень якого відповідно до Закону України “Про банки і банківську діяльність” належить визначення аудиторської фірми для проведення аудиту фінансової звітності, затвердження умов договору з аудиторською фірмою та розміру оплати аудиторських послуг;

5) окремий розділ Реєстру аудиторів – окремий розділ Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності, що містить відомості про аудиторську фірму, яка має право проводити обов'язковий аудит фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес, та ведеться відповідно до Закону про аудит;

6) орган, який регулює/регулював аудиторську діяльність – Орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю, створений відповідно до Закону про аудит/Аудиторська палата України, що була створена до дати введення в дію Закону про аудит.

5. Інші терміни, що вживаються в цьому Положенні, застосовуються в значеннях, визначених законами України та нормативно-правовими актами Національного банку з питань нагляду та регулювання діяльності банків.

6. Банк щороку не пізніше ніж за один місяць до строку подання до Національного банку договору про надання аудиторських послуг (далі – договір), установленого в нормативно-правовому акті Національного банку з питань порядку подання банком до Національного банку аудиторського звіту за результатами щорічної перевірки фінансової звітності (далі – строк подання договору), у порядку, що встановлений цим Положенням, інформує Національний банк:

1) про обрану банком для проведення аудиту фінансової звітності аудиторську фірму; або

2) про аудиторську фірму, з якою банком до набрання чинності цим Положенням укладено довгостроковий договір.

Аудиторська фірма, обрана банком для проведення аудиту фінансової звітності, повинна відповідати вимогам Закону про аудит та бути включена до окремого розділу Реєстру аудиторів.

7. Банк укладає договір з обраною аудиторською фірмою в разі неотримання протягом 20 календарних днів із дня надсилання до Національного банку документів та інформації, установлених пунктом 12 розділу II цього Положення, повідомлення Національного банку про відхилення ним аудиторської фірми, яка обрана банком для проведення аудиту фінансової звітності.

8. Національний банк розміщує інформацію про прийняте ним рішення про відхилення аудиторської фірми, обраної банком для проведення аудиту фінансової звітності (далі – рішення про відхилення аудиторської фірми), або рішення про відсторонення аудиторської фірми, яка проводить аудит фінансової звітності банку (далі – рішення про відсторонення аудиторської фірми), на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку.

9. Аудиторська фірма, щодо якої Національний банк прийняв рішення про відхилення або про відсторонення, має право взяти участь у конкурсі з відбору аудиторських фірм, які можуть бути обрані банком для проведення аудиту фінансової звітності, не раніше ніж через рік із дати прийняття Національним банком відповідного рішення.

10. Національний банк не застосовує заходів впливу до банку в разі порушення банком:

1) строку подання договору в разі заміни банком обраної аудиторської фірми після її відхилення Національним банком;

2) строку подання до Національного банку аудиторського звіту, що встановлений у нормативно-правовому акті Національного банку з питань порядку подання банком до Національного банку аудиторського звіту за результатами щорічної перевірки фінансової звітності, у разі заміни банком обраної аудиторської фірми після її відсторонення Національним банком.

II. Порядок відхилення Національним банком обраної банком аудиторської фірми

11. Банк у визначеному Законом про аудит порядку проводить конкурс із відбору аудиторських фірм, які можуть бути обрані банком для проведення аудиту фінансової звітності.

12. Банк після проведення конкурсу з відбору аудиторських фірм та прийняття наглядовою радою банку/радою банку рішення про обрання аудиторської фірми для проведення аудиту фінансової звітності до укладення договору з аудиторською фірмою надсилає до Національного банку засобами електронної пошти Національного банку у вигляді файлів формату pdf:

- 1) електронну копію звіту про висновки процедури відбору аудиторських фірм;
- 2) електронну копію протоколу/витягу з протоколу засідання наглядової ради банку/ради банку про обрання аудиторської фірми для проведення аудиту фінансової звітності;
- 3) інформацію про аудиторську фірму, визначену пунктом 13 розділу II цього Положення.

13. Інформація про аудиторську фірму подається банком до Національного банку в довільній формі та повинна містити відомості про:

- 1) повне найменування аудиторської фірми та номер реєстрації в Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності;
- 2) уключення аудиторської фірми до окремого розділу Реєстру аудиторів;
- 3) досвід роботи аудиторської фірми, ключового партнера з аудиту, аудиторів, які безпосередньо залучатимуться для проведення аудиту фінансової звітності банку, з надання аудиторських послуг щодо проведення обов'язкового аудиту фінансової звітності підприємств, що становлять суспільний інтерес, включаючи банки;
- 4) аудиторів, ключового партнера з аудиту, які працюють в аудиторській фірмі за основним місцем роботи та залучатимуться для проведення аудиту фінансової звітності банку, із зазначенням їх прізвища, імені, по батькові, номери реєстрації в Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності;

5) кількість штатних кваліфікованих працівників аудиторської фірми, які залучаються до виконання завдань з аудиту фінансової звітності банку та підтвердили кваліфікацію відповідно до статті 19 Закону про аудит або мають чинні сертифікати (дипломи) професійних організацій, що підтверджують високий рівень знань з міжнародних стандартів фінансової звітності;

6) тривалість договірних відносин поспіль аудиторської фірми з банком з питань проведення аудиту фінансової звітності банку;

7) відсутність (наявність) в аудиторській фірми, її керівника та/або аудиторів, які працюють в аудиторській фірмі (за основним місцем роботи або за сумісництвом), будь-яких стягнень, що застосовувалися протягом останніх трьох років органом, який регулює/регулював аудиторську діяльність;

8) надання банку послуг, зазначених у частині четвертій статті 6 Закону про аудит, за фінансовий рік, який передує звітному року, що перевіряється, та за звітний рік, що перевіряється (за наявності).

14. Національний банк приймає рішення про відхилення аудиторської фірми не пізніше ніж через 15 календарних днів із дня надходження документів від банку про обрання аудиторської фірми для проведення аудиту фінансової звітності та надання інформації про аудиторську фірму.

Рішення про відхилення аудиторської фірми приймає Комітет з питань нагляду.

15. Національний банк має право прийняти рішення про відхилення аудиторської фірми, обраної банком для проведення аудиту фінансової звітності, за наявності таких підстав:

1) недотримання банком вимог статті 29 Закону про аудит щодо порядку призначення аудиторської фірми;

2) недотримання аудиторською фірмою визначених статтями 6, 10, 24, 26 та 27 Закону про аудит вимог щодо незалежності аудиторів та аудиторської фірми, активної участі ключового партнера з аудиту у виконанні завдання з обов'язкового аудиту фінансової звітності, обмежень щодо надання послуг;

3) недотримання аудиторською фірмою вимог нормативно-правових актів Національного банку з питань порядку подання банком до Національного банку аудиторського звіту в частині достовірності та розкриття інформації, яка має обов'язково міститися в аудиторському звіті за результатами проведення аудиту фінансової звітності банку;

4) ключовий партнер з аудиту та/або аудитори, які безпосередньо залучатимуться для проведення аудиту фінансової звітності банку, не має(ють) досвіду роботи з надання аудиторських послуг щодо проведення обов'язкового аудиту фінансової звітності банків;

5) наявність в аудиторській фірмі, її керівника та/або аудиторів, які працюють в аудиторській фірмі (за основним місцем роботи або за сумісництвом), будь-яких стягнень, що застосовувалися протягом останніх трьох років органом, який регулює/регулював аудиторську діяльність;

6) наявність в аудиторській фірмі застосованого Національним банком протягом останніх трьох років стягнення за результатами проведення аудиту фінансової звітності банку у вигляді виключення з Реєстру аудиторських фірм, які мають право на проведення аудиторських перевірок банків, ведення якого здійснював Національний банк до дати введення в дію Закону про аудит;

7) залучення аудиторською фірмою до проведення аудиту фінансової звітності її керівника/аудиторів/ключового партнера з аудиту, які підписували аудиторський звіт банку від аудиторської фірми, до якої протягом останніх трьох років застосовувалося стягнення за результатами проведення аудиту фінансової звітності банку у вигляді виключення з Реєстру аудиторських фірм, які мають право на проведення аудиторських перевірок банків, ведення якого здійснював Національний банк до дати введення в дію Закону про аудит;

8) перевищення семирічного посліпль строку тривалості договірних відносин банку з однією аудиторською фірмою або недотримання дворічного строку нездійснення договірних відносин із цією аудиторською фірмою після семирічного посліпль строку надання аудиторських послуг цьому банку;

9) наявності фактів неподання аудиторською фірмою до Національного банку інформації та документів, визначених статтями 9 та 70 Закону про банки, статтями 31, 35 та 36 Закону про аудит;

10) подання банком до Національного банку недостовірної та/або неповної інформації про аудиторську фірму, що подається відповідно до пункту 13 розділу II цього Положення.

16. Національний банк не пізніше третього робочого дня із дня прийняття рішення про відхилення аудиторської фірми надсилає голові наглядової ради/ради та правлінню банку засобами електронної пошти Національного банку електронну копію рішення про відхилення аудиторської фірми із супровідним листом, у якому зазначається вимога до наглядової ради банку/ради банку про невідкладне вжиття заходів щодо обрання для проведення аудиту фінансової звітності іншої аудиторської фірми.

17. Банк повідомляє аудиторську фірму про прийняте Національним банком рішення про відхилення аудиторської фірми для проведення аудиту фінансової звітності цього банку.

18. Банк у разі прийняття Національним банком рішення про відхилення аудиторської фірми обирає іншу аудиторську фірму згідно з вимогами Закону про аудит, Закону про банки та повідомляє про це Національний банк у порядку, визначеному цим Положенням.

19. Національний банк протягом трьох робочих днів із дня прийняття рішення про відхилення аудиторської фірми повідомляє Інспекцію із забезпечення якості про прийняття такого рішення із зазначенням підстав його прийняття.

III. Порядок відсторонення Національним банком аудиторської фірми, яка проводить аудит фінансової звітності банку

20. Національний банк приймає рішення про відсторонення аудиторської фірми протягом трьох робочих днів із дня виявлення підстав(ви) її відсторонення.

Рішення про відсторонення аудиторської фірми приймає Комітет з питань нагляду.

21. Національний банк має право прийняти рішення про відсторонення аудиторської фірми в таких випадках:

- 1) з підстав, визначених підпунктами 1 – 3, 7, 9, 10 пункту 15 розділу II цього Положення;
- 2) за наявності інформації про застосування дисциплінарного стягнення до аудиторської фірми (крім попередження).

22. Національний банк не пізніше третього робочого дня із дня прийняття ним рішення про відсторонення аудиторської фірми надсилає голові наглядової ради/ради та правлінню банку засобами електронної пошти Національного банку електронну копію рішення про відсторонення аудиторської фірми із супровідним листом, у якому зазначається вимога до наглядової ради банку/ ради банку про невідкладне вжиття заходів щодо обрання для проведення аудиту фінансової звітності іншої аудиторської фірми.

23. Банк повідомляє аудиторській фірмі, яка проводить аудит фінансової звітності банку, про прийняте Національним банком рішення про

відсторонення аудиторської фірми від проведення аудиту фінансової звітності цього банку.

24. Банк у разі прийняття Національним банком рішення про відсторонення аудиторської фірми обирає іншу аудиторську фірму згідно з вимогами Закону про аудит, Закону про банки та повідомляє про це Національний банк у порядку, визначеному цим Положенням.

25. Національний банк протягом трьох робочих днів із дня прийняття рішення про відсторонення аудиторської фірми повідомляє Інспекцію із забезпечення якості про прийняття такого рішення із зазначенням підстав його прийняття.

Директор
Департаменту методології

Н. В. Іваненко

ПОГОДЖЕНО
Перший заступник Голови
Національного банку України
_____ К. В. Рожкова
(підпис)
“ ” _____ 2018 року
(дата)